

EXPUNERE DE MOTIVE

Fermierii români au nevoie de adoptarea unor măsuri de o eficacitate ridicată, în regim de urgență, precum și de alocări financiare suplimentare și de investiții eficiente pentru a combate fenomenele meteorologice periculoase care afectează culturile agricole, precum: grindina, lipsa precipitațiilor, vântul deosebit de puternic, inundațiile, precum și fenomenul degradării accelerate a solului.

Pentru a spori capacitatea tehnică și financiară a instituțiilor statului român care au în atribuții combaterea fenomenelor meteorologice periculoase sunt necesare mai multe măsuri, cum ar fi, de pildă:

- diversificarea instrumentelor de combatere a fenomenelor meteorologice periculoase, utilizând la scară largă, nu doar experimental, **noile tehnologii și cele mai performante echipamente: baloane, drone, generatoare terestre** etc;
- majorarea fondurilor alocate de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului agriculturii și dezvoltării rurale, pentru programul național antigrindină și de creștere a precipitațiilor, cu **fonduri europene nerambursabile**.
- diversificarea surselor de finanțare pentru lucrări de restaurare a terenurilor degradate cu **fonduri ne/rambursabile** și fonduri disponibile în bugetul **Fondului pentru mediu**;

În acest sens, trebuie să precizăm că pentru combaterea fenomenelor meteorologice periculoase, România deține și utilizează sistemul național antigrindină și de creștere a precipitațiilor (SNACP) sistem care a devenit operațional începând cu anul 2000, ca urmare a necesității adoptării unor măsuri

preventive de reducere a riscurilor climatice asociate fenomenelor meteorologice extreme: grindină, ploi torențiale, secetă, inundații.

Potrivit celor mai recente evaluări ale Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antig grindină și de Creștere a Precipitațiilor, prin extinderea SNACP au sporit capacitățile operaționale de protecție a culturilor agricole, a bunurilor publice și private, a infrastructurii edilitare și a comunităților rurale, față de fenomenele meteorologice periculoase asociate schimbărilor climatice.

Implementarea SNACP s-a demonstrat a fi o măsură deosebit de utilă pentru susținerea producției de alimente și de reducere a vulnerabilităților agriculturii meteo-dependente. Investițiile în creșterea rezilienței sectorului alimentar și în utilizarea responsabilă și eficientă a apei, a energiei și a resurselor publice vor contribui la creșterea suprafețelor productive și la protejarea culturilor față de fenomenele meteorologice periculoase. Din cauza acestor fenomene meteorologice (secetă, grindină, inundații, vânt, eroziunea solului prin deșertificare), în ultimii ani, fermierii români au înregistrat pagube semnificative, mai mari de la un an la altul.

Spre exemplu, potrivit evaluărilor care au stat la baza Ordonanței de urgență nr.50/2023, rezultatele centralizării Centrului Operativ pentru Situații de Urgență din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale privind pagubele la culturile agricole, asociate fenomenului meteorologic de secetă pedologică la cultura de floarea-soarelui, la cultura de soia și la cultura de mazăre, se prezintă astfel:

- un număr de peste 148.000 de fermieri au fost afectați de seceta pedologică în perioada martie-septembrie 2022;
- o suprafață cultivată de peste 1.110.000 ha a fost calamitată parțial sau total de seceta pedologică;

- din cauza secetei pedologice din anul 2022 producțiile realizate în anul 2022 au fost semnificativ diminuate față de media producțiilor realizate în anii 2019-2020-2021, respectiv la porumb producția anului 2022 a fost de circa 7,48 milioane tone față de circa 14,11 milioane tone media producțiilor din anii 2019-2020-2021, la floarea-soarelui producția anului 2022 a fost de circa 2,57 milioane tone față de circa 2,84 milioane tone media producțiilor din anii 2019-2020-2021, la soia producția anului 2022 a fost de circa 247,6 mii tone față de circa 361,8 mii tone media producțiilor din anii 2019-2020-2021, iar la mazăre producția anului 2022 a fost de circa 126,0 mii tone față de circa 165,0 mii tone media producțiilor din anii 2019-2020-2021.

Așadar, pe lângă pierderile economice materializate în producții mai mici cu milioane de tone anual, la nivel național, trebuie să subliniem că, pentru sprijinirea fermierilor, numai în temeiul Ordonanței de urgență nr. 50 din 31 mai 2023, bugetul de stat a făcut un efort de 300.000.000 lei pentru instituirea unei scheme de ajutor de stat sub formă de grant acordat producătorilor agricoli pentru unele culturi agricole înființate în primăvara anului 2022 și afectate de seceta pedologică din perioada martie-septembrie 2022.

Și în anul 2021, 16.000 de fermieri au fost afectați de seceta pedologică și circa 250.000 ha de culturi înființate în toamna anului 2021 au fost calamitate în grade diferite de afectare cuprinse între 30% și 100% pe areale agricole importante la nivel național, Guvernul acordând despăgubiri de 365.500.000 lei.

Dacă am adăuga și despăgubirile acordate pentru pagubele suferite de fermieri în anii 2019 și 2020, ajungem la un efort bugetar de peste 1,5 miliarde de lei în numai 4 ani.

În aceste condiții, majorarea sumelor pentru finanțarea anuală a SNACP și diversificarea tehnologiilor utilizate, prin investiții substanțiale, se justifică pe deplin.

La actualul nivel de finanțare al sistemului este ușor de anticipat că fermierii vor continua să fie afectați de fenomene meteorologice extreme. De exemplu, pentru realizarea obiectivelor celei de-a XXIV-a etape (2024) a Programului de realizare a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor pe perioada 2010-2024 au fost aprobate credite de angajament 44.500.000 mii lei și credite bugetare: 23.700.000 mii lei, în scădere față de anul precedent.

De asemenea, trebuie subliniat și faptul că o treime din teritoriul României și 40% din suprafața agricolă se află în zone care prezintă risc de deșertificare. Numai în sudul Olteniei aproximativ 1.000 de ha de teren fertil se pierd anual prin fenomenul deșertificării, ceea ce impune, în regim de urgență, acțiuni și lucrări de investiții pentru stoparea degradării solului.

Date fiind argumentele expuse mai sus și luând în considerare faptul că măsurătorile ANM pentru începutul acestui an relevă faptul că anul 2024 a intrat deja în istoria măsurătorilor meteorologice pentru temperaturile deosebit de ridicate, că rezerva de umiditate din sol este insuficientă și că fenomenul secetei pedologice se va instala cu o mare probabilitate încă de la începutul verii, propunem prin prezenta inițiativă legislativă un set de măsuri constând în următoarele:

- **Suplimentarea finanțării Programului de realizare a Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor din fonduri externe nerambursabile** prevăzute cu această destinație în bugetul Fondului pentru mediu și al Administrației Fondului pentru Mediu;

- **Acoperirea tuturor cheltuielilor necesare pentru achiziția și utilizarea la scară largă a noilor tehnologii și echipamente pentru îmbunătățirea Sistemului național antigrindină și de creștere a precipitațiilor.** Soluțiile utilizate trebuie să prioritizeze trei cerințe cheie: **amprentă ecologică minimă, capabilități operaționale extinse (inclusiv operare zi și noapte) și constrângeri operaționale minime.** Important este că sistemul trebuie să fie pe deplin operațional, asigurând riscuri zero pentru operatori. În plus, sistemul trebuie să fie sigur, eliminând riscurile de *hacking* și evitând tehnologiile care ar putea prezenta probleme de siguranță.
- Trebuie subliniat faptul că, actualul sistem, bazat într-o proporție covârșitoare pe tehnologia de lansare a rachetelor în atmosferă are o eficacitate limitată (de ex. rachete nu pot fi lansate în proximitatea frontierelor de stat ale României sau în vecinătatea marilor așezări umane, deși în aceste zone se află cele mai extinse culturi). Mai mult decât atât, în prezent, noile tehnologii și echipamente privind sistemele antigrindină și de creștere a precipitațiilor au o eficacitate mult mai ridicată (de exemplu: tehnologia instalațiilor cu baloane cu heliu, tehnologia generatoarelor terestre etc). De asemenea, **noile tehnologii sunt mult mai puțin poluate, cu efecte minime asupra mediului,** corespunzând exigențelor impuse de către Comisia Europeană.
- **Diversificarea surselor de finanțare pentru activitățile/lucrările de restaurare a terenurilor degradate** (eroziune, exces sau deficit de umiditate, scădere a conținutului de materie organică și elemente nutritive, reducere a biodiversității, introducere accidentală de specii noi în sol, precum și modificare a compoziției și a calității solului în urma intervenției

deliberate asupra compoziției păturii vegetale ce îl acoperă, compactare, salinizare, acidifiere și deșertificare) cu ajutorul fondurilor externe ne/rambursabile și cu ajutorul Fondului pentru mediu.

Așadar, prin asigurarea unor surse suplimentare de finanțare și prin asigurarea unui mixt de instrumente de intervenție (rachete, baloane, generatoare terestre, alte tehnologii inovatoare), care pot fi utilizate, în funcție de context și de poziționarea geografică, pe baza deciziei specialiștilor din Punctele de Comandă ale Unităților din cadrul SNACP, cu monitorizarea constantă a parametrilor meteorologici, pre și post intervenție, SNACP va putea să răspundă corespunzător oricărui risc meteorologic. De asemenea, prin diversificarea surselor de finanțare a lucrărilor de restaurare a terenurilor degradate, putem preîntâmpina pierderea unor suprafețe agricole importante din suprafața arabilă totală cultivată a României.

Impactul bugetar al prezentei propuneri este unul puternic pozitiv, având în vedere următoarele efecte:

- **Crește productivitatea totală** la nivelul agriculturii românești, cu impact pozitiv asupra producției obținute de fermierii români;
- **Se elimină într-o proporție semnificativă riscurile de producere a pagubelor asupra culturilor** din cauza secetei, grindinei, deșertificării sau altor fenomene meteorologice extreme;
- **Se fac economii bugetare consistente**, prin faptul că nu mai este nevoie să se promoveze scheme de ajutor și programe de acordare de despăgubirii pentru fermieri;
- **Cresc exporturile naționale** (în special cerealiere) și oferta totală pe piața națională, cu efect pozitiv asupra veniturilor bugetului general consolidat și asupra balanței comerciale.

Având în vedere argumentele prezentate mai sus, înaintăm Parlamentului României, spre dezbatere și adoptare, prezenta propunere legislativă. Procedura de urgență este necesară pentru a asigura aplicarea legii de la 1 ianuarie 2025.

INIȚIATORI

Nr. Crt.	NUME ȘI PRENUME	SEMNĂTURA
1.	Alexandru NAZARE – Senator PNL	
2.	Bocan Claudia Mihaela	
3.	MOS ARINA	
4.	WESTER MIHAIC	
5.	RACUCI CLAUDIU	
6.		
7.	JUMITRU FLORIAN - EMIL Deputat PNL	
8.	ROTARU ION P.S.D.	
9.	Domel Fenichel PNL	
10.	Schotar Mihaela	
11.	Adrian Hotaș	
12.	ROMANU FLORIN	
13.	COZMA ADRIAN	
14.	CSEKE MITILA	
15.	TUFU VEAN	

16.	Dohotari Mihaila	
17.	PATRICHU BIANCA	
18.	DEHES IOAN	
19.	BODOG FROUN	
20.	Carlateanu Titus	
21.	Cimpeanu Sorin	
22.	GURAM VIRGIL	
23.		
24.		
25.		
26.		
27.		
28.		
29.		
30.		
31.		
32.		
33.		